

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-03-23 Nr. (4.5-82)-3-1060

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2020 m. sausio 17 d. pavedimą Nr. S-189 ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. sausio 15 d. sprendimo Nr. SV-S-1526 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4 punktą, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4239“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-4239 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma tikslinti stebėtojų tarybų ir valdybų su priežiūros funkcija nepriklausomumo kriterijus ir nustatyti, kad akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, ne mažiau kaip 1/3 priežiūros ir valdymo organų narių turi būti nesusiję ne tik su valdoma bendrove, bendrovę kontroliuojančiu akcininku ir bendrovės organų nariais, bet ir tokių bendrovių dukterinėmis įmonėmis.

Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, kartu pateikiamos pastabos ir siūlymai dėl Įstatymo projektu siūlomų keisti Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 8 dalies ir 33 straipsnio 7 dalies nuostatų tobulinimo.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS).

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija Nutarimo projektui pritarė, taip pat pateikė naujų pasiūlymų dėl Akcinių bendrovių įstatymo tobulinimo (įmonių grupių reguliavimo ir bendrovių, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šios bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei, kolegialaus organo sudarymo), kurie su Įstatymo projektu siūlomais naujais nepriklausomumo reikalavimais tiesiogiai nesusiję.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija laikosi nuostatos, kad Nutarimo projekto 5.3 ir 5.4 papunkčiuose teikiami papildomi siūlymai turėtų būti teikiami kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės inicijuoto įstatymo projektas. Manytina, kad svarbu tinkamai įvertinti Įstatymo projekto ir Nutarimo projekto turinį ir teisėkūros procesą. Nutarimo projektu siekiama pateikti išsamią Vyriausybės poziciją dėl Seime svarstomo siūlymo tobulinti nepriklausomumo reikalavimus priežiūros organų nariams. Išsamūs siūlymai leistų tinkamai išnagrinėti svarbų listinguojamų bendrovių valdysenos klausimą (NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekse nurodyta, kad nepriklausomumo kriterijai suprantami taip kaip Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7, 8 dalyse ir 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai), kartu sumažintų poreikį Vyriausybei inicijuoti pakartotinius to paties klausimo svarstymus ir būtų

užtikrintas papildomas valdysenos reguliavimo stabilumas. Atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo projektas derintas su visomis institucijomis, kurioms yra aktualus valdysenos tobulinimas.

Lietuvos bankas dėl Nutarimo projekto pateikė šiuos pasiūlymus:

1. tikslinti Nutarimo projekto sąvoką ir vietoje „jos patronuojančios bendrovės“ vartoti „ją patronuojančios bendrovės“, tačiau argumentuose lyginamas kitų projekte nevartotų sąvokų turinys – „ją patronuojanti“ ir „jos patronuojama“. Kadangi sąvokų „jos patronuojančios bendrovės“ ir „ją patronuojančios bendrovės“ prasmė yra analogiška, į pastabą neatsižvelgta;

2. įvertinti, ar Nutarimo projekto siūlymu pakeisti sąvoką „pajamos“ į sąvoką „atlygis“ nebus nepagrįstai susiaurintas normos taikymo mastas. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos terminų banke nurodyta „atlygio“ apibrėžtis – „viskas, kas pinigais ar bet kokia kita forma gauta arba gautina kaip atlyginimas už tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas iš pirkėjų (klientų) ir (arba) trečiosios šalies“ yra plati, apimanti bet kokios formos atlygį. Siūlymas keisti sąvokas teikiamas, kadangi sąvoka vartojama dėl narių, t. y. fizinių asmenų, gaunamo atlygio, o ne juridinių asmenų gaunamų pajamų, taip pat įvertinus 2019 metų Akcinių bendrovių įstatymo, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų pakeitimus, susijusius su listinguojamų bendrovių Atlygio politika ir Atlygio ataskaita;

3. nustatyti įstatymo įsigaliojimo datą, kad naujieji reikalavimai būtų taikomi ne anksčiau nei 2021 metais įvyksiančiame eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Kaip matyti, Nutarimo projektu pateiktas pasiūlymas Įstatymo projekto įsigaliojimo datą nustatyti atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį, taip pat siūlymas nustatyti, kad nauji nepriklausomumo kriterijai būtų taikomi renkant naują stebėtojų tarybą ar valdybą, atliekančią Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 11 dalyje nustatytas priežiūros funkcijas, arba renkant pavienius šių organų narius. Taigi įstatymo taikymas siejamas su aplinkybėmis – naujų organų ar pavienių narių rinkimu, nesusijusiomis su Įstatymo projekte numatytų reikalavimų įvykdymu;

4. tikslinti Nutarimo projekto 5.1 papunktyje pateiktą pasiūlymą, įvertinus, kad jau šiuo metu Akcinių bendrovių įstatyme yra nustatyta, kad stebėtojų tarybos nariu negali būti dukterinės bendrovės valdymo organo narys. Atkreiptinas dėmesys, kad šis siūlymas pateiktas ne tik dėl reikalavimų stebėtojų tarybų nepriklausomiems nariams, tačiau ir dėl valdybų, atliekančių priežiūros funkciją, nepriklausomų narių ir Įstatymo projekto formuluotės turėtų būti tikslinamos atsižvelgiant į visus Nutarimo projekte pateiktus pasiūlymus ir galimus Įstatymo projekto pakeitimus;

5. įvertinti poreikį tikslinti Nutarimo projekto 5.3 papunktyje pateiktą pasiūlymą dėl nepriklausomumo reikalavimo, susijusio su bendrovėje atliktu ar atliekamu auditu, atsižvelgiant į Akcinių bendrovių įstatyme nustatytą draudimą stebėtojų tarybos ar valdybos nariu būti auditoriui ar audito įmonės darbuotojui, dalyvaujantiems ar dalyvavusiems atliekant bendrovės auditą. Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 6 dalies 3 punkte ir 33 straipsnio 6 dalies 4 punkte yra nurodyta, kad stebėtojų tarybos ar valdybos nariu negali būti auditorius ar audito įmonės darbuotojas, dalyvaujantis ir (ar) dalyvavęs atliekant bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą, nuo kurio atlikimo nepraėjo 2 metų laikotarpis. Nutarimo projekto 5.3 papunktyje, atsižvelgiant į tai, kad nepriklausomas narys turėtų ne tik nedalyvauti atliekant auditą, bet ir nebūti susijęs su auditą atliekančiu asmeniu, siūloma nustatyti ryšius, kuriems esant narys negalėtų būti laikomas nepriklausomu. Tokie ryšiai apima ir Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 6 dalies 3 punkte ir 33 straipsnio 6 dalies 4 punkte nurodytus atvejus, tačiau, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir sudėtingų, taikymą apsunkinančių normų, Nutarimo projekto 5.3 papunktyje pateiktas siūlymas netikslintas.

Nutarimo projekte pateiktos pastabos ir pasiūlymai dėl nepriklausomumo reikalavimų (dėl ryšių su audituojančiu asmeniu, buvimo nepriklausomu nariu nepertraukiamo termino nustatymo ir kt.) pateikti, įvertinus Europos Komisijos 2002 m. vasario 15 d. rekomendaciją dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) skelbiamus duomenis, naujausią geros valdysenos praktiką (*OECD Corporate Governance Factbook 2019*), kitų šalių teisinį reguliavimą. Tinkamas nepriklausomumo reikalavimų

reglamentavimas tiesiogiai susijęs su valdysenos skaidrumu, akcininkų, darbuotojų, kreditorių ir kitų trečiųjų šalių interesų apsauga, kadangi tik iš tiesų esminių interesų neturintys – nepriklausomi nariai gali užtikrinti efektyvią ir nepriklausomą bendrovės valdymo priežiūrą.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių politikos departamento (direktorius – Vaidotas Rudokas, tel. 8 706 64 742) Įmonių teisės skyriaus patarėjas Jaunius Petrauskas (tel. 8 706 64 821, el. p. jaunius.petrauskas@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 11 lapų.

Energetikos ministras, laikinai einantis
ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas